

MIS

Liturgii

TER

Codzienności

IUM

MIS

TER

IUM

MIS
Liturgii
TER
Codziennosci
IUM

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Muzeum Historyczno-Misyjne Zgromadzenia Księża Misjonarzy

Mysterium liturgii Mysterium codzienności

W 50. rocznicę powstania Instytutu Liturgicznego
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Pod redakcją naukową Barbary Ciciory
przy współpracy Adriany Kołodziej

KRAKÓW 2020

Misterium liturgii – wystawa ze zbiorów Muzeum Historyczno-Misyjnego Zgromadzenia Księżów Misjonarzy w Krakowie oraz *Misterium codzienności. Katarzyna Makiela-Organisty* – wystawa malarstwa pokazane zostały w dniach 24 października 2018 – 17 marca 2019 w Muzeum Historyczno-Misyjnym Zgromadzenia Księżów Misjonarzy w Krakowie, jako towarzyszące jubileuszowi 50-lecia działalności Instytutu Liturgicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Kurator wystawy *Misterium liturgii* – wystawa ze zbiorów Muzeum Historyczno-Misyjnego Zgromadzenia Księżów Misjonarzy w Krakowie; ks. Wacław Umiński CM, Instytut Historii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Kuratorki wystawy *Misterium codzienności. Katarzyna Makiela-Organisty* – wystawa malarstwa: Barbara Ciciora, Adriana Kołodziej, Instytut Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja naukowa: Barbara Ciciora, współpraca – Adriana Kołodziej

Recenzenci: prof. dr hab. Adam Brincken, ks. dr hab. Dariusz Tabor CR, prof. UPJPII

Skład i opracowanie graficzne: Marcin Czaja

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie z subwencji na rok 2020

Copyright © 2020 by Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel./faks: 12 431 27 43, 12 421 13 87
e-mail: akademicka@akademicka.pl
<https://akademicka.pl/>

Spis treści

7	Od Redakcji
9	Od kuratora Ks. Wacław Umiński CM
11	Od kuratora Adriana Kołodziej
13	Od kuratora Barbara Ciciora
15	Księgi liturgiczne z XVI-XVIII wieku w zbiorach Biblioteki Zgromadzenia Księży Misjonarzy w Krakowie Ks. Wacław Umiński CM
37	Misterium liturgii S. Adelajda Sielepin CHR
63	Liturgia i sztuka. Wzajemne relacje w służbie wiary Ks. Janusz Królikowski
103	Indywidualna relacja człowieka z Bogiem. Sztuka wobec duchowości Adriana Kołodziej
123	Motywy religijne w martwych naturach krakowskiego środowiska artystycznego przełomu XX i XXI wieku Adam Organisty
163	Studium natury – studium pokory Barbara Ciciora
193	Spadły z nieba Michał Sobol
196	Bibliografia

Od Redakcji

W 2018 roku jubileusz 50-lecia działalności Instytutu Liturgicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie uczciły dwa kolejne uniwersyteckie instytuty: Instytut Historii Sztuki i Kultury (wystawy) oraz Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej (koncert), obydwie wywodzące się z Instytutu Liturgicznego. Dr Barbara Ciciora oraz mgr Adriana Kołodziej, kuratorki z Instytutu Historii Sztuki i Kultury, opracowały wystawę *Misterium codzienności*, która wraz z drugą ekspozycją, zatytułowaną *Misterium liturgii*, przygotowaną przez ks. dr. Wacława Umińskiego CM, uświetniły uroczystości jubileuszowe. Wystawy pokazano w dniach 24.10.2018–17.03.2019 w Muzeum Historyczno-Misyjnym Zgromadzenia Księża Misjonarzy w Krakowie.

Na *Misterium codzienności* składają się obrazy olejne oraz prace na papierze autorstwa dr Katarzyny Makieli-Organisty, adiunkta w pracowni malarstwa prowadzonej przez prof. Janusza Matuszewskiego na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W swej twórczości artystka od lat odzwierciedla własną refleksję nad zagadnieniami Sztuki i Wiary, zaś podejmowany przez nią wielokrotnie temat *Ołtarze* skłonił kuratorki do zaproszenia malarki do współpracy. Przy tej okazji powstały m.in. obrazy *Arma Passionis* i *Winne grono*. Zaprezentowano także prace o tematyce *Hortus conclusus* oraz *Vanitas*. Tytuł wystawy, *Misterium codzienności*, miał

* <https://orcid.org/0000-0002-7766-4046>; <https://doi.org/10.12797/9788381382205.01>

być swego rodzaju kontrapunktem dla wystawy *Misterium liturgii*, wskazując na rolę problematyki religijnej w życiu codziennym.

Książka *Misterium liturgii – Misterium codzienności* nie jest katalogiem wystaw, lecz publikacją im towarzyszącą. Autorzy zaproszeni do jej napisania inspirowali się obiektami pokazanymi na wystawach, starali się jednak ukazać je w szerszych kontekstach: teologicznym, sakralnym, liturgicznym, historyczno-artystycznym. Obrazy zatem towarzyszą tekstom, odsłaniając i wzbogacając wzajemnie swe znaczenia. Tej koncepcji książki, opracowanej graficznie przez Marcina Czaję – rysownika, malarza i pracownika Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, odpowiada projekt okładki, który miał stanowić odzwierciedlenie nastroju wystawy poprzez użycie ascetycznego liter-nictwa, zestawionego z fragmentem obrazu Katarzyny Makieli-Organisty wpisującym się swoją formą w główne zagadnienie wystawy – Misterium.

Kuratorki pragną podziękować za pomoc w przygotowaniu wystaw i publikacji Dyrekcji Instytutu Liturgicznego, w tym ks. prof. Przemysławowi Nowakowskiemu CM, Kierownikowi Katedry Historii Sztuki Starożytnej i Średniowiecznej – ks. prof. Dariuszowi Taborowi CR, a także Dyrektorowi Muzeum Historyczno-Misyjnego Księży Misjonarzy w Krakowie – ks. dr. Wacławowi Umińskiemu CM. Osobne podziękowania zechce przyjąć dr Adam Organisty.

Katarzyna Makiela-Organista, *Emaus*, 2015, olej, płótno, wym. 90 × 100 cm

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie